

Šmílův DAF

25. kislef 5770
12. prosinec 2009začátek šabatu: 15:42
konec šabatu: 16:55

Vaješev

Časy z Kaluach.net pro týden této sidry
čas tfilin 6:37 | šma jisrael do 8:48 | mincha od 12:16
západ slunce 16:00 | tři hvězdy 16:38

Sidra v číslech

9. sidra v Tóře (z 54), 9. sidra v knize Berešit (z 12), 4 paršiot, 3 otevřené, 1 zavřená, skládá se z 112 vět, 1558 slov a 5972 písmen, neobsahuje žádný z 613 příkazů

Aktuality

Začíná svátek Chanuka!

Ve čtvrtek a v pátek (17. a 18. prosince) bude Roš chodeš Tevet.

Alijot v kostce

Kohen: Jákov se po létech v cizině znovuusadil v Izraeli. Za svého přirozeného dědice považoval Josefa, syna milované Ráchel. Události ale rychle nabírají nečekaný směr. 17letý Josef donáší otcí na bratry a sní sny, ve kterých se mu otec, matka a bratři klaní. Co Josef otcí o bratřech říkal? Vymýšlel si, že jedí živé maso (EVER MIN HACHAJ), ponižují syny otrokyň (Bilhy a Zilpy) a pokukují po cizích ženách. Bůh však trestá spravedlivě (MIDA KENEGED MIDA), a tak bratři krví zařzlého kozla potřísnilí Josefovy šaty, on sám byl ponížěn a zotročen a sváděn Putifarovou ženou.**Levi:** Jákov posílá Josefa za bratry do Šchemu a ti se ho rozhodnout zabít. Reuven se snaží Josefa zachránit, ale místo aby užil své autority a řekl bratrům jasně, že vražda nepadá v úvahu, snažil se věc řešit krkolomnou lstí, a selhal. Přesto mu Tóra přiznává zásluhy za snahu. Na druhou stranu ho podle Rašiho vedl nízký důvod – jako nejstarší se bál otcových výčitek a hněvu.**Šliší:** Bratři hodí Josefa do studny. Jehuda prosadí bratrův prodej do otroctví a dochází k značně komplikované transakci na jejímž konci se z Josefa v Egyptě stává Putifarům otrok. Jákov neutěšitelně truchlí po ztraceném synovi. A další dva důkazy Boží spravedlnosti. A) Jákov podvedl otce v bratrových šatech, bratři podvedli Jáкова Josefovou suknicí. B) Jákov na 22 let opustil svého otce, nyní sám byl na 22 let odloučen od svého syna. (Josefův příběh se stal podkladem pro novodobý zvyk vnímat šabat Vaješev jako ŠABAT ŠVUEJ VENEEDAREJ CAHAL – šabat zajatých a ztracených vojáků izraelské armády.)**Revíi:** Jehuda opouští rodinný kruh, žení se a narodí se mu Er, Onan a Šela. Er a Onan se postupně žení s Tamar, se kterou má nakonec sám Jehuda dva syny – dvojčata – Perece (praotce krále Davida) a Zeracha. (Více v textu na druhé rav Sackse na druhé straně.)**Chamiší:** Josef slouží u Putifara, kde se mu výjimečně daří.**Šiší:** Putifarova žena se zamiluje do Josefa, který končí ve vězení pro obvinění ze znásilnění.**Švíi:** Ve vězení se Josef setká s faraónovými služebníky – číšníkem a pekařem, kterým vyloží sny.**Haftara** (Amos 2:6-3:8): Prorok varuje obyvatele severního království a připomínám jim Josefův prodej.

Fotografie týdne

mešity mají minarety.

Švýcarské NE minaretům. Evropsští rabíni se přidali k protestům proti švýcarskému NE, kterým občané země helvetského kříže poměrně jednoznačně (58%) zakázali stavbu dalších minaretů ve své zemi. Podle zástupců britské židovské komunity diskriminační zákazy věci jen komplikují, nic neřeší, ohrožují svobodu vyznání a přilévají olej do ohně nenávisti. V podobném duchu se vyjádřil i francouzský vrchní rabín a zástupci obou švýcarských židovských organizací. Evropa se obává nárůstu vlivu extrémně pravicových stran. V 7,5 milionovém Švýcarsku žije asi 400 tisíc muslimů (většinou krajně nepopulárních kosovských Albánců) a jen čtyři místní

Soutěž: Velikáni

Prohlédněte si obrázek a tipněte si, o koho se jedná. (Nápověda: Ivančice, Morava)

		
<p>Od 25. kislevu slavíme Chanuku a připomínáme si vítězství Makabejců nad Řeky.</p>	<p>Vedeni veleknězem Matitjahem a jeho synem Jehudou porazili Židé obrovskou armádu krále Antiocha.</p>	<p>V Chrámě našli Židé jen jeden malý džbánek oleje, který jim ale zázračně vydržel na osm dní.</p>
		
<p>Každý z osmi chanukových večerů zapalujeme svíčky nebo olejové lampičky.</p>	<p>První večer zapalujeme jednu svíčku, druhý večer dvě a tak dále. K tomu zpíváme píseň MAOZ CUR.</p>	<p>Jíme bramboráky, hrajeme si s dreidlem a děti i dostávají chanuka-gelt a dárky.</p>

Rabbi Jonathan Sacks: Příběh dvou žen

Tamar se rozhodla vzít osud do vlastních rukou. Doslechla se, že se Jehuda vydal do Timnaty na stříž ovcí. Zakryla svou tvář, oblékla se jako prostitutka a postavila se na křižovatku cest. Když šel Jehuda kolem, zamířil rovnou k ní a vyspal se s ní. Tamar se vrátila domů a svlékla svůj převlek. Za tři měsíce bylo jasné, že je těhotná. Jehuda se na ni přirozeně rozzlobil. „Odveďte ji a upalte ji,“ přikázal.

Až v tento kritický moment příběhu si uvědomíme význam zdánlivého detailu. Když Tamar, převlečená za prostitutku, vyjednala s Jehudou svou vlastní cenu, vyžádala si od něj, než jí přinese smluvené kůzle, určitou zástavu – pečeť, provaz a hůl. Když Jehuda po příteli poslal domluvené kůzle, Tamar už u cesty nestála a ztratila se i se zástavou. Nyní, po vynesení rozsudku poslala svou zástavu Jehudovi se vzkazem: „Jsem těhotná s majitelem těchto věcí.“ Jediný Jehuda tomu rozuměl.

Tamařin příběh se svým způsobem podobá osudům jiné biblické osobnosti – Rut. Oba příběhy začínají odchodem budoucích tchánů. Jehuda odešel od rodiny ke Kenaáncům, Elimelech k Moávcům. V obou příbězích umírají dva synové. Jehudovi Er a Onan a Elimelechovi Machlon a Chiljon. V obou případech po sobě zanechali bezdětnou vdovu. V obou případech podniknou ženy velmi smělý krok, aby situaci vyřešily. Tamar se převlékne za prostitutku, Rut si lehne k Boazovým nohám. Ani v jednom z příběhů není hlavní mužský hrdina nejbližším příbuzným. (V Jehudově případě byl bližším příbuzným Šela, v Boazově nejmenovaný XY – hebrejsky PLONI-ALMONI). V obou případech je žena-hrdinka cizinkou. Rut je

Moávanka, u Tamar neznáme její rodokmen. Podle tradice pocházela z Šemovy rodiny. Filo tvrdí, že byla dcerou modloslužebníků. Rut i Tamar jsou ale ženy, které zabezpečí jméno zesnulého a zároveň zůstanou citlivé k živým. Tamar k Jehudovi a Rut k Naomi.

Vzájemný vztah obou žen je výslovně uveden na konci knihy Rut. Když starší města dali Boazovi svolení koupit Naomino pole a oženit se s Rut, požehnali jí: „Ať Bůh dá, aby tato žena, která vstupuje do tvého domu, byla jako Ráchel a Lea, které spolu zbudovaly dům Izraele, ať je tvá rodina jako rodina Perecova, kterého porodila Tamar Jehudovi.“ Proč starší města připomněli právě v tuto chvíli Tamar s Jehudou?

Odpověď leží v genealogii na konci knihy Rut. Tam je vyjmenováno deset generací mezi Perecem a králem Davidem. Počátkem rodokmenu krále Davida je syn, kterého Jehuda zplodil s Tamar. V sedmé generaci je uveden syn Oved, který se narodil Boazovi a Rut. Součástí rodokmenu největšího izraelského krále jsou Tamar i Rut, dvě ženy s obrovskou dávkou oddanosti, milosti a diskretnosti – vlastností, které přispěly i k Davidově velikosti.

Považuji za velmi dojemné a důležité, že Bible staví do dvou tak důležitých rolí ženy z úplného okraje židovské společnosti – bezdětné vdovy, cizinky. Tamar a Rut nemají žádnou jinou sílu než vlastní slušnost a odvahu. Jejich jména jsou vyryta do židovské historie v rodokmenu královské dynastie, abychom nikdy nezapomněli, že skutečná velikost je v lásce a věrnosti a že velikost často nacházíme tam, kde bychom ji nejméně očekávali.